

VALENKÄT 2022 - Resultat

Naturskyddsföreningen i Orsa (NFO) har – precis som 2014 – skickat ut ett antal frågor med klimat- miljö- och naturteman för att känna Orsapolitikerna på pulsen en aning så här inför valet.

Första delen av frågeformuläret bestod av enkätfrågor på de olika temana ekologisk mat, jordbruk, strandskydd, väg 45, transporter, skog, Koppången, byggande och ett fossilfritt Orsa.

Frågorna hade **svarsalternativen ja, nej och vet ej**. Utifrån svaren har sedan partierna tilldelats glada eller ledsna smileys, beroende på om svaret var i enlighet med NFO:s linje eller inte. Vet ej-svar gav en neutral smiley.

I summeringen kunde vi se full pott (nio av nio) ja svar med glada smileys 😊 hos Kristdemokraterna. På andra plats kom Moderaterna och Vänsterpartiet med åtta vardera. Därefter kom Miljöpartiet med sju, Socialdemokraterna med sex och Centerpartiet med fem glada smileys. Liberalerna hade fyra och Sverigedemokraterna två glada smileys. Flest antal ledsna 😞 smileys hade Sverigedemokraterna med hela sju.

Totalt sett utifrån enbart dessa ja-/nej-/vet ej-svar avser Orsas politiker att bedriva en miljövänligare politik nu och framöver än utifrån motsvarande enkät 2014. 😊 Det är ett kliv framåt, men det är bråttom att göra mer för klimat och miljö.

En fråga där **full politisk enighet** råder är att kommunen ska ställa krav på lokalproducerad mat vid upphandlingar och att verka för miljösmart byggande.

Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Moderaterna vill att **Koppången** ska bli nationalpark medan övriga är emot.

Centerpartiet och Sverigedemokraterna tycker inte att större hänsyn behöver tas till naturvärden i **skogsbruket**. Övriga partier svarar ja på den frågan.

De flesta partierna nämner solenergi och el-bilar som viktiga frågor, liksom pendeltågstrafik mellan Orsa och Mora.

*****

Den **andra delen av valenkäten bestod av essäfrågor**, där det inte fanns några "rätt eller fel" (enligt NFO), utan där NFO ville få partierna att tänka fritt och presentera sina egna kommentarer. Moderaterna har inte besvarat denna del av enkäten. Här följer NFO:s sammanfattning: Vi har valt ett urval från svaren. Sammanställning över svaren med kompletta kommentarer från alla partier bifogas.

MATEN

- **Centerpartiet** prioriterar i första hand ökad andel lokalproducerad mat i kommunens kök och står samtidigt bakom målet om minst 30% ekologisk. Det är inte realistiskt att kräva 100% ekologiskt.
- **Kristdemokraterna** vill att kommunen markerar sin målsättning att främja hälsa och miljö i upphandlingen och anpassar förfrågningsunderlagen så det blir möjligt för lokala producenter att lämna offert
- **Moderaterna** vill främja hållbar och ekologisk och även närodlat matproduktion vid offentlig upphandling
- **Miljöpartiet** hänvisar till sitt valprogram 2018 med uppdrag till inköpsavdelningen
- **Socialdemokraterna** vill ha mål och kravställning i upphandlingar
- **Sverigedemokraterna** vill att samtliga livsmedel som upphandlas offentligt ska vara producerade enligt gällande svensk miljö- och djurskyddslagstiftning. i första hand öka andelen närproducerade livsmedel.
- **Vänsterpartiet** vill ställa specificera krav i upphandlingsdokumenten, så att de lokala odlarna kan vara med och ge anbud. Uppmuntra odling vid förskolor och skolor

På fråga om den planerade vägen E45 INTE ska byggas

- **Centerpartiet** anser att den ska byggas enligt plan och påpekar att det är Trafikverket som har ansvar för E45 och samtidigt löser frågan om cykelväg Orsa-Mora.
- **Kristdemokraterna** svarar att nuvarande sträckning av E45 kan bibehållas genom breddning och nödvändiga säkerhetsåtgärder.
- **Miljöpartiet** menar att Nya E45 ska INTE byggas utan en cykel-gångväg ca 50 m öster om 45:an från Hembygdsgården till Vångsgårde
- **Moderaterna** Nej, den ska inte byggas enligt nuvarande förslag
- **Socialdemokraterna** vill att vägen ska byggas.
- **Sverigedemokraterna** anser att vägens ska byggas
- **Vänsterpartiet** anser att E45 INTE ska byggas.

STRANDSKYDDET

- **Centerpartiet** vill komma bort från de fullständigt orimliga regler från 1975, som har gjort det omöjligt att bygga och bo vid små bäckar, sjöar och vattendrag.
- **Kristdemokraterna** anser att det är viktigt att goda möjligheter finns till byggande med sjöutsikt och närhet till vattendrag. Tydliga riktlinjer måste finnas.
- **Miljöpartiet** har redan försökt få till lösningar med nuvarande lagstiftning
- **Moderaterna** vill ge kommunerna större möjlighet att själva styra över strandskyddet. Vi vill ge större möjligheter till intresseavvägningar.
- **Socialdemokraterna** Dagens strandskydd behöver ta större hänsyn till att förutsättningarna varierar i landet. Det lägger också allt för stora begränsningar vid mindre vattendrag och småsjöar. Ett förändrat strandskydd ska fortsatt värna de natur- och rekreativvärden våra stränder tillför.
- **Sverigedemokraterna** Det nationellt likriktade strandskyddet behöver avskaffas. Det måste finnas ett större kommunalt inflytande.
- **Vänsterpartiet** undrar vad som räknas som vattendrag. Hur stora ska det vara och hur stor del av året ska det vara vatten i "de blå strecken".

TRANSPORTERNA - Bygga fler cykelvägar och utveckla kollektiva färdmedel

- **Centerpartiet** anser att det finns behov av komplettering av cykelvägnätet. Vi vill ha ett nytt avgiftssystem som stimulerar ökat kollektivt resande och att skolresor- och arbetspendling prioriteras. Jobba för pendeltågstrafik mellan Orsa och Mora.
- **Kristdemokraterna** vill att trafiksäkra cykelvägar ska planeras som gör det möjligt att nå centrum från kringliggande byar. Pendeltågstrafiken måste snarast startas igen. Hårda krav måste ställas på IBAB och Regionen.
- **Liberalerna** säger att det inte behövs byggas fler cykelvägar
- **Miljöpartiet** vill ha ett sammanhängande cykelbanenätverk. Plus Orsasjön runt för arbetspendling och turisterna. Tillsammans med C vill Mp Orsa få igång tågpendeln från Orsa Born med nya stopp vid Orsaskolan, Mora Noret (under 45:an) och förlängd till Mora folkhögskola/Morkarby/Tomtebo.
- **Moderaterna** vill ha järnvägstrafik på Inlandsbanan inklusive pendeltåg mellan Orsa och Mora. På olika sätt främja samåkning
- **Socialdemokraterna** menar att vi behöver jobba mer med att få bättre cykelvägar mellan Mora och Orsa och få igång kollektivtrafiken på inlandsbanan.
- **Vänsterpartiet** vill ha en kartläggning på var det skulle vara lämpligast att bygga ut cykelvägar för att få ett bra underlag till var man skall prioritera dessa.

SKOGEN - ska kvarvarande skogar med höga naturvärden skyddas?

Här är det bara Centerpartiet och Sverigedemokraterna som INTE vill skydda dessa skogar. Övriga sju partier anser att de skall skyddas.

- **Centerpartiet** menar att det inte är en kommunal fråga. När skogar omvandlas till naturreservat eller andra skyddsformer ska det som huvudregel vara frivilligt för markägaren. Det är länsstyrelsen som har ansvaret och statliga medel för skydd av skog.

KOPPÅNGEN - Anser ni att den skall bli nationalpark?

Ja svarar Kristdemokraterna, Moderaterna och Vänsterpartiet medan Centerpartiet, Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna säger nej.

- **Centerpartiet** anser att naturreservatet ger redan fullgott skydd för Koppången, samtidigt som möjligheten till jakt är säkrad.
- **Miljöpartiet** är mindre säkra på det.
- **Sverigedemokraterna** anser att nuvarande form av naturreservat är tillräckligt för området.

MILJÖSMART BYGGANDE

Alla partier säger ja. (Se deras kommentarer i sammanställningen)

FOSSILFRITT Orsa

Många partier vill satsa på solenergi och el-bilar

- **Centerpartiet** anser att kommunens bilar i första hand ska drivas av fossilfria bränslen, fortsätta satsningen på solenergi på kommunens lokaler och fortsätta producera fossilfri el vid det av kommunen delägda Unnåns kraftverk.

- **Kristdemokraterna** vill ha solenergi på alla kommunala byggnader, bygga ut laddstolpar, satsa på en kommunal elbilspark. De vill även återställa våtmarker och ha ett hyggescfritt skogsbruk inom Orsa kommun.
- **Liberalerna** anser att det ska introduceras fler sol-paneler för befolkningen.
- **Miljöpartiet** menar att vi måste minska elförbrukningen. Producera el både på privata tak och kommunala. Fler vindkraftverk - utreda vindmöjligheterna på platån mellan Orsa-Mora-Rättvik-Furudal-Skattungbyn
- **Moderaterna** vill att kommunen stegvis ska införa elbilar inom kommunens verksamheter och främja övergång till större andel miljöbilar i Orsa
- **Socialdemokraterna** vill att ett aktivt arbete med en omställning till fossilfritt i kommunens egna resor och transporter.
- **Sverigedemokraterna** ser idag ingen möjlighet att göra Orsa helt fossilfritt, men vi ser gärna att steg tas i den riktningen. Tex. bör samtliga fordon inom kommunens verksamhet vid upphandling vara av minst hybrid- eller gärna helt fossilfri teknik.
- **Vänsterpartiet** vill att kommunen ska verka för utbyggnad av ladd-stolpar i hela kommunen. Skapa ny vindbruksplan i snabbare takt. Påskynda solcellsbyggande på kommunens och orsabostäders byggnader. Skaffa elbilar som det är möjligt till kommunal verksamhet.

DE TRE VIKTIGASTE FRÅGORNA INOM NATUR, KLIMAT, MILJÖ som partierna vill prioritera är:

- **Centerpartiet** vill tillsammans med länsstyrelsen bidra till att det bildas ett naturreservat kring Helvetesfallet. Åtgärda miljöproblemen vid Grönklitts reningsverk genom att bygga en VA-överföringsledning till Orsa. Det skogsbruk som många privatpersoner och företag i Orsa bedriver bidrar till att binda koldioxid.
- **Kristdemokraterna** prioriterar att kommunen fullföljer Hållbarhetsstrategin enligt Agenda 30, där tre mål har prioriterats, mål 3: Hälsa och välbefinnande, mål 7: Hållbar energi för alla och mål 12: Hållbar konsumtion och produktion. En kraftig folkupplysning borde kommunen ta initiativ till. Inventera alla tänkbara sätt och åtgärder att samla i en kunskapsbank inför framtiden.
- **Liberalerna** vill ha mer användning av solpaneler för befolkningen. Mer ekologisk mat inom omsorg och skola. Mer restriktioner för bensin och diesel bilar i centrala Orsa
- **Miljöpartiet** hänvisar till sitt valprogram från förra mandatperioden.
- **Moderaterna** anser att de viktigaste åtgärderna är att kommunen stegvis ska införa elbilar inom kommunens verksamheter och främja övergång till större andel miljöbilar i Orsa. Bygga ut infrastruktur för att främja mer gång- och cykeltrafik. Satsning på fossilfria elsystem och utveckling av kärnkraft t ex små modulära reaktorer.
- **Socialdemokraterna** anser att vid upphandlingar av varor och tjänster ha krav som minskar negativa effekter på natur och miljö. Fortsätta investera i sol-el på kommunala byggnader. Att kommunens egna resor och transporter blir mer hållbara.
- **Sverigedemokraterna** anser att inga nya vindkraftverk skall byggas inom kommunens gränser. Vid nybyggnation av kommunala fastigheter ser vi gärna att solcellsteknik nyttjas där det finns förutsättningar. Vi ser gärna även att det förenklas för privatpersoner att använda sig av solcellsteknik vid tex sökande av bygglov.
- **Vänsterpartiet** vill göra ett nytt försök att förmå kommunen att ansöka om att Koppången skall bli Nationalpark. Att man påskyndar arbetet med en ny vindbruksplan. Att bli duktigare på att skriva in miljökrav vid upphandlingar

Naturskyddsföreningen
Orsa

Alla frågor och partiernas fullständiga kommentarer finns i bifogade sammanställning av enkätsvaren.

*****

Resultat och sammanställning av partiernas svar har skickats till Orsakompassen, Dalarnas Tidningar, Siljan News, Radio Dalarna och SVT Dalarna

Naturskyddsföreningens Orsakrets

Kontaktpersoner: Klimat och miljö: Jonas Brus 0250-55 27 21 jonas.brus@outlook.com
Skog, vatten: Peter Turander 076 671 08 19 peter.turander@outlook.com
Allmänt: Maja Kjellerås 070 816 22 69 maja@kjelleras.com